

Creating a Wind Ensemble Practice Model Using on Southern Thai Music Soathong wittaya school, Nakhon Si Thammarat Province

Nattawut Jansuwan¹, Suttirak Iadpum^{2*}

1 Faculty of Fine Arts, Songkhla Rajabhat University

2 Faculty of Fine Arts, Songkhla Rajabhat University

* Corresponding author. E-mail: suttirak.ia@skru.ac.th

Abstract

The objectives of this research were: (1) to develop a practice set for wind bands using Southern Thai folk songs, (2) to assess the effectiveness of the developed practice set based on the 80/80 criterion, and (3) to examine students' satisfaction with the beginner-level wind band practice set using Southern Thai folk songs. The sample group consisted of 20 students from the wind band of Saothong Wittaya School, Nakhon Si Thammarat Province, selected through purposive sampling. The research instruments included: (1) a wind band practice set using Southern Thai folk songs, (2) six evaluation forms for assessing the practice set's effectiveness in skill development, and (3) a student satisfaction questionnaire. The statistical analyses used were mean, standard deviation, percentage, content validity index, and efficiency assessment. The results indicated that the wind band practice set using Southern Thai folk songs was highly appropriate, with a mean score of 4.80 and a standard deviation of 0.19. The efficiency of the practice set (E1/E2) was 81.20/82.33, meeting the predetermined 80/80 criterion. Additionally, student satisfaction with the learning process using the practice set was at the highest level, with a mean score of 4.79 and a standard deviation of 0.42.

Keywords: Practice Set, Wind Band, Southern Thai Folk Songs

การสร้างชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ โรงเรียน เสาชิงวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ณัฐวุฒิ จันทร์สุวรรณ¹, สุธิรัรักษ์ เอียดปทุม^{2*}

1 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

* Corresponding author. E-mail: suttirak.ia@skru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ 2) พัฒนาชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมระดับเริ่มต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนวงดุริยางค์เครื่องลมโรงเรียนเสาชิงวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากรีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้จำนวน 1 ชุด 2) แบบประเมินชุดแบบฝึกทักษะการปฏิบัติชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ จำนวน 6 ชุด 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าดัชนีความสอดคล้องและการหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกผลการวิจัยพบว่า ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.19 ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 81.20/82.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 และผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ โรงเรียนเสาชิงวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.79 แล้วส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุดแบบฝึก, วงดุริยางค์เครื่องลม, เพลงพื้นบ้านภาคใต้

บทนำ

ดนตรี เป็นสิ่งที่ธรรมชาติให้มาพร้อมกับชีวิตมนุษย์โดยที่มนุษย์เองไม่รู้ตัว เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์อย่างหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์มีความสุข สนุกสนานร่าเริง ช่วยผ่อนคลายความเครียดทั้งทางตรงและทางอ้อม ดนตรีเป็นเครื่องกล่อมเกลาคจิตใจของมนุษย์ให้มีความเบิกบานรื่นรมย์ให้เกิดความสงบ กล่าวคือในการดำรงชีพของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ดนตรีมีความเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดนตรีเป็นศิลปะที่อาศัยเสียงเพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆไปสู่ผู้ฟัง เป็นศิลปะที่ง่ายต่อการสัมผัส ก่อให้เกิดความสุข ความปลื้มปิติแก่มนุษย์ได้ นอกจากนี้ดนตรียังเป็นภาษาสากลของมนุษยชาติเกิดขึ้นจากธรรมชาติและมนุษย์นำมาดัดแปลง แก้ไขให้ประณีตงดงามไพเราะเมื่อฟังดนตรีแล้วทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ทำให้เราได้ทราบว่ามนุษย์ไม่ว่าจะเป็นชนชาติใดภาษาใดก็สามารถรับรู้รสชาติของดนตรีได้โดยใช้เสียงเป็นสื่อได้เหมือนกันเรียกว่า ดนตรี สื่ออารมณ์นั่นเอง ในปัจจุบันความสนใจทางด้านดนตรีตะวันตกในประเทศไทยนั้นได้รับความนิยมจำนวนมากในหมู่เยาวชนไทย ทั้งผู้ที่เป็นักเรียนดนตรีอยู่แล้วหรือผู้ที่สนใจทั่วไป ทำให้เกิดกิจกรรมทางด้านดนตรีมากมายไม่ว่าจะเป็นชมรมดนตรีอิสระ วงโยธวาทิตประจำโรงเรียน วงดุริยางค์เครื่องลม วงดนตรีอิสระที่มีความสนใจเหมือนกัน การประกวดดนตรี ภายในโรงเรียน การประกวดดนตรีที่จัดโดยหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมพลศึกษา งานศิลปหัตถกรรม เป็นต้น การส่งเสริมวัฒนธรรมดนตรีตะวันตกแก่เยาวชนในประเทศไทยนั้น มีการบรรจุการเรียนการสอนดนตรีในหลักสูตรของกรมสามัญศึกษาในขณะนั้น ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับดนตรีต่างๆ ไป ทฤษฎีดนตรี ทักษะดนตรีและประวัติศาสตร์ดนตรี นับเป็นวิธีการหนึ่งในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมดนตรีตะวันตกแก่เยาวชนในระดับโรงเรียน ให้มีความรู้พื้นฐานด้านดนตรีตะวันตกแก่เยาวชนในประเทศไทย และยังมี การส่งเสริมนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนแก่เยาวชนอีกด้วย วรชนก เจือกุดขมิ้น (2558)

ปัญหาในการสอนดนตรีในประเทศไทย พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ ไม่ให้ความสำคัญกับสัญลักษณ์ที่ประกอบอยู่ในโน้ตเพลง ขาดความใส่ใจในเรื่องคุณภาพของเสียงและการควบคุมลักษณะของเสียงโดย สังเกตว่า นักเรียนที่เล่นเครื่องดนตรีประเภทใดก็ตาม มักจะเล่นให้เป็นเพลงก็เพียงพอแล้ว ผู้เรียนขาดความเข้าใจในประโยชน์เพลง ไม่ใส่ใจว่าในบทเพลงมีเครื่องหมายใดกำกับไว้ เมื่อเห็นเครื่องหมายสัญลักษณ์ก็จะเล่นให้ผ่านไปโดยไม่ใส่ใจว่าเครื่องหมายสัญลักษณ์นั้นส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของบทเพลง ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากครูด้อยเช่นกัน เนื่องจากนักเรียนมักเป็นผู้รับความรู้และการกระทำตามที่ครูบอก ซึ่งในการเรียนดนตรีนั้น ครูมักจะเป็นต้นแบบให้นักเรียนเลียนแบบ ดังนั้นนักเรียนหลายคนจะกลายเป็นคนที่เรียนดนตรีแบบเรียนไปเรื่อยๆ ดังที่คำศัพท์ทางการศึกษาที่เรียกว่า “Passive learning” ซึ่งหมายถึงผู้เรียนที่ต้องรอให้ครูมาบอกว่าตนเองเล่นผิดหรือเล่นถูก (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2566)

โดยบริบทของโรงเรียนเสาชิงช้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 1-6 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนในปัจจุบันจำนวน 300 คน จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 25 คน โรงเรียนเสาชิงช้าได้ดำเนินกิจกรรมวงดุริยางค์เครื่องลมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ได้มีการเรียนการสอนนักเรียนในวิชาเลือกชุมนุมวงโยธวาทิตเสมอมาจนถึงปัจจุบัน โดยนักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยมีทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ด้านดนตรีมาก่อน ทำให้เกิดปัญหาด้านพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในเรื่องทฤษฎีดนตรีสากลและทักษะการปฏิบัติดนตรีสากล และยังขาดการซึมซับในสุนทรียภาพดนตรีพื้นบ้านของตน ทำให้เด็กสมัยใหม่ไม่สามารถเข้าถึงดนตรีพื้นบ้านได้ ซึ่งดนตรีพื้นบ้านจะค่อยๆ เลือนหายไป

ผู้วิจัยได้มองเห็นถึงปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ทั้งในด้านดนตรีพื้นบ้านที่ห่างหายไป เพื่อดำรงไว้ซึ่งดนตรีพื้นบ้าน สืบต่อไปยังรุ่นลูกรุ่นหลาน และอีกทั้งยังสร้างบทประพันธ์เพลงโดยอาศัยทำนองจากบทเพลง

พื้นบ้านเพื่อสร้างสรรค์บทเพลงและสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะเพื่อให้พร้อมไปกับการเรียนรู้และสร้างแบบฝึกหัดเพื่อปูพื้นฐานสู่การบรรเลงบทเพลง เพื่อใช้กับนักเรียนวงดุริยางค์เครื่องลม และสร้างแบบฝึกหัดโดยดึงทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในบทเพลง เพื่อให้นักเรียนเดินตามแบบฝึกหัดจนสามารถบรรเลงเพลงได้อย่างมีคุณภาพ โดยนักเรียนสามารถเข้าถึงการบรรเลงอย่างมีคุณภาพร้อยละ 80 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้เลือกมานั้น เป็นนักเรียนวงดุริยางค์เครื่องลม โรงเรียนเสาชิงช้า โดยมุ่งหมายเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพให้นักเรียนมีความสามารถเล่นดนตรีอย่างมีคุณภาพ มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทฤษฎีขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและพื้นฐานในการปฏิบัติ และได้มีโอกาสได้สัมผัสสุนทรียดนตรีพื้นบ้าน ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานที่ดีให้นักเรียนได้เข้าใจ นำไปพัฒนาต่อยอดได้ในอนาคต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้าง ชุดแบบฝึกในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติโดยใช้เพลงพื้นบ้าน เพื่อจะได้เป็นประโยชน์แก่การอนุรักษ์บทเพลงพื้นบ้านและนักเรียนผู้ต้องการศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางการ ปฏิบัติการเล่นดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อที่จะได้เข้าใจถึงวิธีการและแนวทางการปฏิบัติ สามารถนำเสนอแนวคิด อารมณ์ จินตนาการ ความรู้สึกทางดนตรีของผู้ประพันธ์ และอนุรักษ์ไว้ซึ่งบทเพลงพื้นบ้าน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดแบบฝึก สำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมระดับเริ่มต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป
2. ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมระดับเริ่มต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับแบบฝึกวงดุริยางค์เครื่องเป่าลม

ในปัจจุบันความสนใจทางด้านดนตรีตะวันตกในประเทศไทยนั้นได้รับความนิยมนับว่ามากในหมู่เยาวชนไทย ทั้งผู้ที่เป็นนักเรียนดนตรีอยู่แล้วหรือผู้ที่สนใจทั่วไป ทำให้เกิดกิจกรรมทางด้านดนตรีมากมายไม่ว่าจะเป็นชมรมดนตรีอิสระ วงโยธวาทิตประจำโรงเรียน วงดุริยางค์เครื่องลม วงดนตรีอิสระที่มีความสนใจเหมือนกัน การส่งเสริมวัฒนธรรมดนตรีตะวันตกแก่เยาวชนในประเทศไทยนั้น มีการบรรจุการเรียนการสอนดนตรีในหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับดนตรีต่างๆ ไป ทฤษฎีดนตรี ทักษะดนตรีและประวัติศาสตร์ดนตรี นับเป็นวิธีการหนึ่งในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมดนตรีตะวันตกแก่เยาวชนในระดับโรงเรียน ให้มีความรู้พื้นฐานด้านดนตรีตะวันตกแก่เยาวชนในประเทศไทย และยังมีส่งเสริมนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนแก่เยาวชนอีกด้วย (วรชนก เจือกุดขมิ้น, 2558) ญัฐศรีณีย์ ทฤษฎีคุณ พงษ์ทิทยา สัพโส และนิพัทธ์ กาญจนะหุต (2562) ได้สรุปการสร้างรูปแบบการฝึกซ้อมวงดุริยางค์เครื่องลมระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย การสร้างนวัตกรรม

แบบฝึกหัดการสร้างเสียงการบรรเลง ผู้วิจัยได้สืบค้นนวัตกรรมที่เป็น แบบฝึกหัดการสร้างเสียงการบรรเลง สำหรับวงดุริยางค์เครื่องลม ได้แบ่งองค์ประกอบของแบบฝึกหัด ที่ศึกษามาได้ดังนี้

1. การสร้างคุณภาพเสียง เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีมุ่งเน้นการฝึกฝนด้านทักษะการควบคุม ลมของ เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลม และการใช้สรีระและการวางรูปปาก (Embouchure) ที่ถูกต้อง รวมถึงการฝึก การฟังและบรรเลงเพื่อฟังเสียงให้กลมกลืนกัน (Blending)

2. เรื่อง เทคนิค เป็นแบบฝึกหัดที่ฝึกการใช้เทคนิคการบรรเลงด้วยความคล่องตัวของ การ บรรเลง ได้แก่ การฝึกฝนเรื่องของบันไดเสียง (Scale) การบรรเลงบันไดเสียงด้วยจังหวะช้า - เร็ว ที่ แตกต่างกันไป และ การใช้การควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) เพื่อบรรเลงตามเครื่องหมายที่กำหนด

3. เรื่อง ความแม่นยำของเสียง ประกอบไปด้วยแบบฝึกหัดต่างๆ ประกอบไปด้วย แบบฝึกหัด In Tune: Harmony Practice 1 และแบบฝึกหัด In Tune: Harmony Practice 2 ซึ่ง เป็นแบบฝึกหัดเพื่อฝึก การสร้างประโยคเพลงด้วยทำนองต่างๆ และการควบคุมลักษณะเสียงที่ แตกต่างกัน การประสานกันของโน้ต ขึ้นคู่จากการบรรเลงกลุ่มคอร์ด

4. เรื่อง อารมณ์ของบทเพลง ประกอบไปด้วยแบบฝึกหัดต่างๆ ประกอบไปด้วย แบบฝึกหัด In Touch: Phrasing Practice โดยอาจเปลี่ยนเป็นอัตราจังหวะแบบผสม (Compound Time) เพื่อให้สามารถ สร้างความแตกต่างของประโยคเพลงได้

การสอนดนตรีของดาลโครซ อีมิล ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques - Dalcroze) เป็นนักประพันธ์ เพลงและนักดนตรีชาวสวิสเซอร์แลนด์ ดาลโครซมีหลักการสอนโดยใช้การเคลื่อนไหวจังหวะ เพื่อตอบสนองต่อ เสียงดนตรี ใช้ชื่อว่า "ยูริธึมมิคส์ (Eurhythmics)" ซึ่งเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเสียงอย่างมี สมาธิและตอบสนองต่อ องค์ประกอบของดนตรีอย่างง่าย ๆ ในเรื่องจังหวะ ระดับเสียง ความดังเบา ความ สั้นยาว นอกจากนั้นดาลโครซ ยังใช้หลักการสอนโซลเฟจ (Solfege) ซึ่งเป็นการฝึกอ่านและการฟังเพื่อ จดจำระดับเสียงต่างๆ บนบรรทัด 5 เส้น รวมถึงการอิมโพรไวส์ (Improvisation) ซึ่งเป็นการปฏิบัติ กิจกรรมทางดนตรีแบบทันทีทันใด โดยใช้ ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเอง ช่วยส่งเสริมพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ตามพัฒนาการของเด็ก วิธีการสอน ตามแนวทางของดาลโครซได้ชี้เด่นชัดว่ามีการให้ ความสำคัญต่อการฝึกโสตประสาททางด้านต่างๆ เช่นจังหวะ ระดับเสียง และการสอนโซลเฟจและ การอิมโพรไวส์เป็นสื่อ และมีลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยากตามพัฒนาการ ของเด็ก (เอกสารประกอบการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษา, 2556) จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าการ การปฏิบัติดนตรี เบื้องต้นนั้น ควรฝึกฝนเพิ่มเติมความรู้ประสบการณ์ไปที่ละขั้นตอน ซึ่งเริ่มจากง่าย ๆ และค่อยพัฒนาให้ซับซ้อน มากขึ้น ผู้สอนจะต้องมีเทคนิคการสอนที่เหมาะสม กับผู้เรียนแต่ละคน เพราะว่าผู้เรียนแต่ละคนนั้นมี ประสบการณ์และความรู้พื้นฐานที่ไม่เท่ากัน การที่จะ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะได้นั้น ต้องฝึกฝนและส่งเสริม ทักษะการฟังให้แก่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แบบนี้จะช่วยให้ผู้ฝึกนั้นเกิดการพัฒนาที่ดี เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งจะเป็แรงกระตุ้น ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

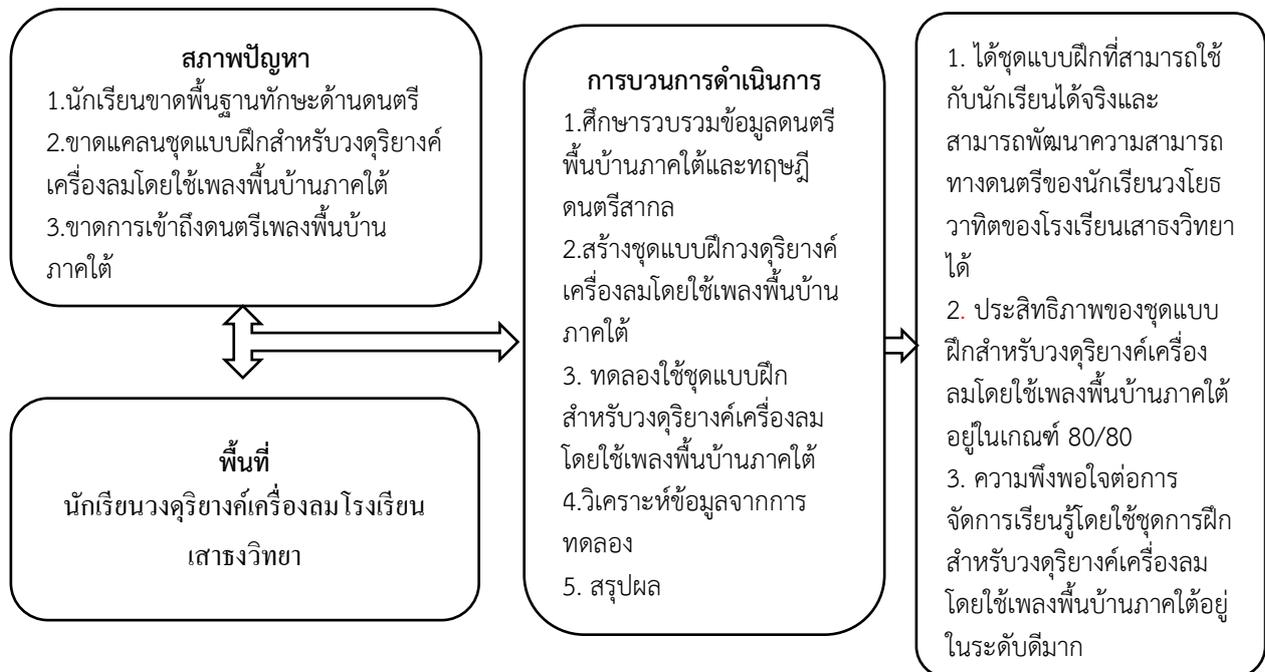
แนวคิดเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้าน หมายถึง เพลงที่ใช้ร้องกันเองเพื่อความสนุกสนาน ไม่ได้ใช้เป็นอาชีพ ร้องกันแบบปาก เปล่า โดยใช้คำพูดที่พูดเล่นหยอกล้อกันได้ แบบไม่มีผิดถูก แต่จะมีจังหวะที่สนุกสนาน และไม่มีคำตายตัวที่ นำมาใช้ แต่จะมีจังหวะด้วยการปรบมือบ้าง หรือใช้เครื่องดนตรีมาประกอบแบบง่าย ๆ เช่น ฉิ่ง ฉาบ หรือ กลอง นอกจากนี้จะเป็นแบบร้องรับแบบมีลูกคู่ อย่างเช่น เพลงลำตัด เป็นต้น เพลงพื้นบ้านนั้น เริ่มร้องรำกันมาตั้งแต่ สมัยอยุธยาจนถึงสมัยธนบุรี ซึ่งในสมัยรัตนโกสินทร์นั้นได้เพิ่มเพลงอื่น ๆ เข้ามา แต่ก็ยังคงมีเพลงพื้นบ้านกันอยู่ อย่างเช่นเพลง เกี่ยวข้าวลงแขก เพื่อทำให้สนุกสนานในการลงแขกเกี่ยวข้าวกันนั่นเอง จนถึงสมัยรัชกาลที่ 7 ความนิยมของเพลงพื้นบ้านค่อย ๆ น้อยลง จนเข้าเมื่อ จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีการสนับสนุนรำวงมากขึ้น

เพลงพื้นบ้านภาคใต้ มีอยู่ประมาณ 8 ชนิด มีทั้งการร้องเดี่ยวรวมถึงร้องเป็นหมู่คณะ โดยสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ 1.เพลงที่ร้องเฉพาะโอกาสหรือในฤดูกาล ได้แก่เพลงเรือ เพลงบอก เพลงนาคำตัด เพลงกล่อม นาคหรือเพลงแห่นาค เป็นต้น 2.เพลงที่ร้องไม่จำกัดโอกาส ได้แก่เพลงตันหยง ซึ่งนิยมร้องในงานบวช งาน แต่งงาน งานขึ้นปีใหม่ และงานมงคลต่าง ๆ เพลงเด็กที่ร้องกล่อมเด็กให้หลับและเพลงฮูลู หรือลิเกฮูลู ที่เป็น การร้องคล้าย ๆ ลำตัด โดยมีรำมะนาเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะกับบทขับร้องภาษาท้องถิ่นคือภาษา มลายูเป็นกลอนโต้ตอบ จากการศึกษาผู้วิจัยจึงมองเห็นความจำเป็นที่จะรักษาไว้ซึ่งเพลงพื้นบ้าน โดยเฉพาะ เพลงพื้นบ้านประจำถิ่นได้ ในที่นี้ผู้วิจัยได้เลือกเพลง ตาลีกีปัส มาใช้ในการสร้างงานวิจัยวงดุริยางค์เครื่องลมโดย ใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ เพลงตาลีกีปัส หมายถึง การระบำของชาวจีนชาวมุสลิมที่ได้รับอิทธิพลสำเนียงดนตรีจีน ในยุคสมัยที่บริเวณคาบสมุทรมลายูมีการค้าขายและล่าอาณานิคมจากชาวอังกฤษและฮอลันดา ชาวจีนส่วน หนึ่งเรียกชาวจีนโพ้นทะเลที่อพยพมายังประเทศมาเลเซียในคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีการนำเอาวัฒนธรรมต่างๆเอา มาเผยแพร่ในดินแดนมลายูจนถึงปัจจุบันเพลงตาลีกีปัสใช้แสดงการประกอบการเต้นโดยการนำพัดเงินมาใช้ ประกอบท่ารำ (ทยา เตชะเสน, 2563)

สรุปได้ว่า ในการสร้างชุดแบบฝึกวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ จะต้องคำนึงถึง ทักษะสำคัญในการปฏิบัติทักษะทางดนตรี พื้นฐานทฤษฎีดนตรีสากล รวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการจาก นักดนตรีศึกษา เพื่อศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้วิธีการสอนของนักดนตรีศึกษาที่ใช้ในการเรียนการสอนจนประสบ ความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมไปถึงการอนุรักษ์ไว้ซึ่งบทเพลงพื้นบ้านภาคใต้ ที่กำลังเลือนหายไป จากเยาวชนรุ่นใหม่ เมื่อนำบทเพลงพื้นบ้านมาเรียบเรียงเป็นชุดแบบฝึก โดยใช้ความรู้ทางทฤษฎีดนตรีสากล และดนตรีศึกษา เรียบเรียงออกมาในรูปแบบชุดแบบฝึก นำมาจัดการเรียนรู้ และประเมินทักษะในรูปแบบการ ประเมิน RUBRIC สกรอร์ สร้างเครื่องวิจัยที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าประสิทธิภาพของชุดแบบฝึก ที่ตั้งเกณฑ์ตามมาตรฐานไว้ที่ 80/80 จะได้ชุดแบบฝึกที่มีคุณภาพในการจัดการเรียนรู้

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย จากการเก็บข้อมูลในการทดลองใช้ชุดแบบฝึก และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนวงดุริยางค์เครื่องลม โรงเรียนเสาชิงวิทยา อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีจำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบประเมินคุณภาพชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้
2. แบบประเมินความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้
3. แบบวัดทักษะการปฏิบัติโดยใช้ทดสอบระหว่างเรียน และหลังเรียน ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนวงดุริยางค์เครื่องลมโรงเรียนเสาชิงวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 20 คน ดำเนินการทดลองดังนี้

1. ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดแบบฝึกทั้งหมด 3 สัปดาห์ โดย 2 สัปดาห์แรกสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง สัปดาห์ที่ 3 ใช้เวลา 6 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง
2. ทำการวัดผลการเรียนระหว่างเรียน จำนวน 5 ชุดแบบฝึก และหลังเรียน จำนวน 1 ชุดแบบฝึก ทำการประเมินโดยผู้วิจัย
3. แจกแบบประเมินความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติของนักเรียนวงดุริยางค์เครื่องลม หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ กับเกณฑ์ 80/80 และวิเคราะห์จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัตินักเรียนวงดุริยางค์เครื่องลมโรงเรียนเสาชิงวิทยาจังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัยและอภิปราย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังแสดงในตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ทางสถิติของการหาค่าความเหมาะสมชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัย	5.0	0.00	มากที่สุด
2. ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา	5.0	0.00	มากที่สุด
3. ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา	4.3	0.47	มาก
4. ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมต่อความสนใจของผู้เรียน	4.3	0.47	มาก
5. ความเหมาะสมของรูปแบบในชุดแบบฝึก	4.7	0.47	มากที่สุด
6. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมต่อการเรียนรู้	5.0	0.00	มากที่สุด
7. ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน	5.0	0.00	มากที่สุด
8. ชุดแบบฝึกมีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5.0	0.00	มากที่สุด
9. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลเหมาะสมครอบคลุมจุดประสงค์	4.7	0.47	มากที่สุด
10. ข้อปฏิบัติในการใช้ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมเข้าใจง่าย ชัดเจน	5.0	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.8	0.19	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าคุณภาพของชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า มีผลการพิจารณาว่ามีความเหมาะสมจากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.19 ประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเหมาะสมมากที่สุด คือ ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัยผู้เรียน ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมต่อการเรียนรู้ ชุดแบบฝึก มีความเหมาะสมต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ชุดแบบฝึกมีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 5.00 แล้วส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.00

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ทางสถิติของการหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า ที่มีตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

การประเมิน	N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{X}$	ร้อยละ
ระหว่างเรียน	20	75	1218	60.9	81.20
หลังเรียน		30	494	24.7	82.33

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า มีประสิทธิภาพ (E1/E2) อยู่ที่ร้อยละ 81.20/82.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตารางที่ 3 จากการนำชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง มีผลการประเมิน ความพึงพอใจ

รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ดนตรีที่เข้าใจง่าย	4.65	0.57	มากที่สุด
2. กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเนื้อหา	4.80	0.40	มากที่สุด
3. ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ดี	4.90	0.30	มากที่สุด
4. ทำให้นักเรียนปฏิบัติดนตรีได้ดียิ่งขึ้น	4.75	0.43	มากที่สุด
5. ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกมากขึ้น	4.75	0.43	มากที่สุด
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น	4.85	0.36	มากที่สุด
7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดทักษะที่ดีขึ้น	4.80	0.40	มากที่สุด
8. การเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสมาชิกในวง	4.60	0.66	มากที่สุด
9. มีกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มขีดจำกัดความสามารถทางดนตรีให้กับนักเรียน	4.90	0.30	มากที่สุด
10. นักเรียนเข้าใจสัญลักษณ์ทางดนตรี	4.85	0.36	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.79	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกพอใจในการทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ดี และมีกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มขีดจำกัดความสามารถทางดนตรีให้กับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 และนักเรียนรู้สึกพึงพอใจการเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสมาชิกในวง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย การสร้างชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า มีผลการพิจารณาความเหมาะสมจากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.19 ประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเหมาะสมมากที่สุด คือ ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัยผู้เรียน ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมต่อการเรียนรู้ ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ชุดแบบฝึกมีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 5.00 แล้วส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.00 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์และสภาพปัญหาของการวิจัย สามารถนำไปใช้ได้จริงสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะทางดนตรีวงดุริยางค์เครื่องลม ที่มีผู้เรียนที่อยู่ในระดับพื้นฐานอยู่ในระดับมัธยม เนื้อหาชุดแบบฝึกมีการจัดเรียงลำดับทักษะจากง่ายไปยาก สอดคล้องกับนักทฤษฎีดนตรีดัลโครซ (Dalcroze) การสอนดนตรีของดัล

โครซ อีมิล ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques - Dalcroze) ดาลโครซมีหลักการสอนโดยใช้การเคลื่อนไหว จังหวะ เพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี ใช้ชื่อว่า “ยูริธึมมิคส์ (Eurhythmics)” ซึ่งเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเสียงอย่าง มีสมาธิและตอบสนองต่อองค์ประกอบของดนตรีอย่างง่าย ๆ ในเรื่องจังหวะ ระดับเสียง ความดังเบา ความสั้น ยาว นอกจากนั้นดาลโครซยังใช้หลักการสอนโซลเฟจ (Solfege) ซึ่งเป็นการฝึกอ่านและการฟังเพื่อ จดจำระดับ เสียงต่างๆ บนบรรทัด 5 เส้น รวมถึงการอิมโพรไวส์ (Improvisation) ซึ่งเป็นการปฏิบัติ กิจกรรมทางดนตรี แบบทันทีทันใด โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเอง ช่วยส่งเสริมพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ตาม พัฒนาการของเด็ก และมีลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยากตามพัฒนาการของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิด อัมพา ปัญญา (2550) ได้กล่าวถึง ลักษณะของชุดฝึกที่ดีว่า ต้องมีคำสั่ง ข้อเสนอแนะและคำชี้แจงใช้คำ ที่เข้าใจง่าย และไม่ยาวเกินไป เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจและศึกษาด้วยตนเองได้ตามต้องการ แจกแจงขั้น ตอนการแก้ปัญหาจาก ทักษะใหญ่ออกเป็นทักษะย่อยโดยละเอียดให้นักเรียนฝึกทักษะที่แจกแจงเป็น ทักษะย่อยแล้วหลายครั้ง จน ักเรียนมีความชำนาญ เน้นการฝึกซ้ำ ๆ ภาษาที่ใช้ในการแสดงขั้นตอนย่อยหรือทักษะย่อยของการแก้ปัญหาที่ ได้จากการวิเคราะห์งาน จะใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย คำไม่ยาก ระดับเนื้อหาหรือปัญหาเหมาะสมกับระดับพื้นฐาน ความสามารถของนักเรียน กำหนดเวลาที่ใช้ในแบบฝึกทักษะให้เหมาะสม สร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนเกิดความ อยากรู้อยากเห็นและกระตือรือร้น ที่อยากกระทำกิจกรรมโดยทุกครั้ง เมื่อจบการฝึกให้การเสริมแรงนักเรียน โดยชมเชยด้วยคำพูดหรือเขียนให้กำลังใจในแบบฝึกทักษะ เพื่อให้นักเรียนจะได้อยากทำ กิจกรรมต่อไป และมีการวัดและประเมินผล หรือสังเกตพฤติกรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อประเมินว่านักเรียนมีทักษะแล้ว

2. ประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ โรงเรียนเสาชง วิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม E1/E2 เท่ากับ 81.20/82.33 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัย คือ 80/80 แสดงให้เห็นว่า ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้ เพลงพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชงวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง เนื่องจาก ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดแบบฝึกตามหลักการสร้างชุดแบบฝึกให้มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาให้เหมาะสมกับ ระดับวัย ความรู้ของนักเรียนตลอดจนออกแบบเนื้อหาตามลำดับ ความยากง่าย รวมทั้งสร้างกิจกรรมที่น่าสนใจ เพื่อให้การเรียน การสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยผู้วิจัยได้สร้างชุดแบบฝึกนั้นเป็นการวางโครงสร้าง และวางแผนงานในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้มีขั้นตอนในการสอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ศึกษา หลักสูตร ศึกษาเอกสารงานวิชาการเกี่ยวกับการสร้างชุดแบบฝึก วิเคราะห์เนื้อหาเรื่องที่จะนำมาสร้างชุดแบบ ฝึก จัดลำดับเนื้อหาความยากง่าย กำหนดองค์ประกอบของชุดแบบฝึก นำชุดแบบฝึกให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ พิจารณาในเรื่องของเนื้อหาสาระสำคัญจุดประสงค์การเรียนรู้ จนได้ชุดการสอนฉบับสมบูรณ์ สอดคล้องกับ วิธีการสอนตามแนวทางของดาลโครซ ได้ชี้เด่นชัดว่ามีการให้ความสำคัญต่อการฝึกสอดประสานทางด้านต่างๆ เช่นจังหวะ ระดับเสียง และการสอนโซลเฟจและการอิมโพรไวส์เป็นสื่อและมีลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยากตาม พัฒนาการของเด็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรชิน มั่งคั่ง และศราวุธ วิวรรณ(2565)ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้าง ชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษามหาวิทยาลัยราช ภัฏนครปฐมผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตมีประสิทธิภาพเท่ากับ 73.33/88.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ที่ 70/70ในด้านความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดอยู่ในระดับดี มาก($\bar{X}$ =4.55) คิดเป็นร้อยละ 91.00 สอดคล้องกับผลการวิจัยของอชิรญา เกษสุภะ และ ฉานิก หวังพานิช (2567) ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียน

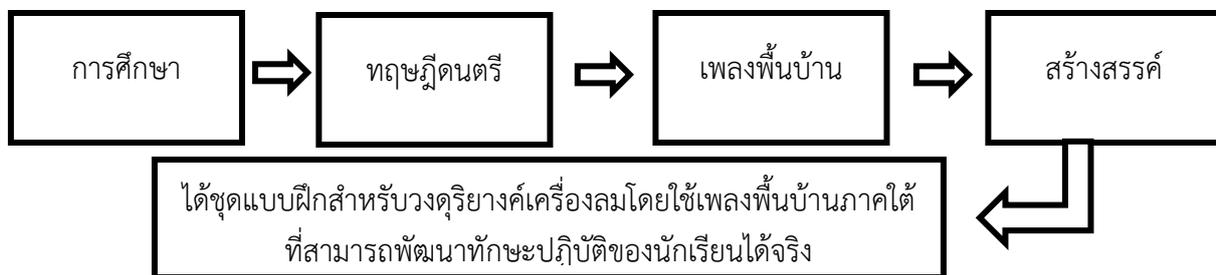
นานาชาติเอกมัยผลจากการวิจัย พบว่า ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 84.15/95.01 นั่นคือชุดแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพของกระบวนการที่ระดับ 84.15 และมีประสิทธิภาพผลลัพธ์ที่ระดับ 95.01 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 จากการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย พบว่า การนำข้อมูลเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ดนตรีมาประยุกต์ใช้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดแบบฝึกทักษะ มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยนั้นจะช่วยส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การเข้าใจในทักษะดนตรีไทยมากขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิมพ์ลัญช์ ทองวงษ์เพชร และ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (2565) ได้ทำวิจัย เรื่อง การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรีสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ ผลการวิจัยปรากฏว่า การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ แสดงให้เห็นว่า ชุดการสอน เรื่องเครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรีที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1 = 89.88) และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2 = 85.13) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 และผลของพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการทดสอบก่อนเรียน อยู่ที่ ($\bar{X} = 12.13$ S.D. = 2.15) และหลังจากเรียนโดยใช้ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นักเรียนมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการทดสอบหลังเรียน อยู่ที่ ($\bar{X} = 17.03$ S.D. = 1.19) ซึ่งเมื่อนำผลของการทดสอบก่อนและหลังเรียนมาทำการเปรียบเทียบ พบว่า ค่า t มีค่าเท่ากับ 90.69 แสดงให้เห็นได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์ เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ โรงเรียนเสาชิงช้า จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.79 แล้วส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกพอใจในการทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ดี และมีกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มขีดจำกัดความสามารถทางดนตรีให้กับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.90 แล้วส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย และการวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น, การสัมภาษณ์และการสังเกต เป็นต้น ทำให้นักเรียนมีองค์ความรู้ที่ถูกต้อง พร้อมทั้งสามารถทราบคะแนนที่นักเรียนเองทำได้ และเมื่อไม่เข้าใจส่วนใดสามารถสอบถามเพิ่มเติมในเวลาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างละเอียด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของบุญชม ศรีสะอาด (2553) ได้กล่าวไว้ว่าการวัดความพึงพอใจโดยมีวิธีการวัดความพึงพอใจเป็นการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียน โดยดำเนินการหลังจากนักเรียนได้ศึกษาบทเรียนและปฏิบัติการครบทุกหน่วยการเรียนแล้ว โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด แล้วหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น , การสัมภาษณ์และการสังเกต เป็นต้น ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณ ค่าแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ แล้วนำมาหาค่าทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของวรชิน มั่งคั่ง และศราวูธ วิจารณ์(2565) ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตมีประสิทธิภาพเท่ากับ 73.33/88.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 70/70 ในด้านความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ =4.55) คิดเป็นร้อยละ 91.00 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ กิ่งชา(2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตสากลเบื้องต้นโดยใช้แบบฝึกทักษะเมโลเดียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหนองจอก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1)แบบฝึกทักษะเมโลเดียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.50/85.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ 2)ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เมโลเดียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหนองจอก สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .053) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเมโลเดียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุดค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำศาสตร์องค์ความรู้ด้านดนตรีศึกษาการสร้างสรรค์บทเพลงบูรณาการเข้ากับเพลงพื้นบ้านภาคใต้ เกิดเป็นชุดแบบฝึกสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ นำมาจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการดนตรีศึกษา ช่วยให้การปฏิบัติวงดุริยางค์เครื่องลมของนักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสได้เข้าใจในอัตลักษณ์ความเป็นดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ซึ่งเป็นเพลงพื้นถิ่นของตน ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลวิจัย

1. ครูผู้สอนดนตรีสามารถนำเอาชุดแบบฝึกวงดุริยางค์เครื่องลมโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคใต้ไปใช้ในการพัฒนาทักษะทางดนตรีของนักเรียนได้ แต่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับพื้นฐานทักษะดนตรีของนักเรียน บริบท และสภาพ
2. การพัฒนาทักษะทางดนตรี โดยเฉพาะวงดุริยางค์เครื่องลม ควรให้ความสำคัญกับการทำซ้ำ การเรียนรู้และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จากเรื่องง่ายไปยากตามความเหมาะสมของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เพิ่มความยากของชุดแบบฝึก เพื่อให้สามารถพัฒนาทักษะทางดนตรีกับนักเรียนที่มีทักษะทางดนตรีในระดับที่สูงขึ้น เพิ่มความหลากหลายเพื่อให้ชุดแบบฝึกมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในทุกๆระดับ

2. พัฒนาชุดแบบฝึกให้มีความทันสมัย นำเทคโนโลยีในปัจจุบันมาสร้างชุดแบบฝึกที่มีคุณภาพมากขึ้น ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐศรีณย์ ทฤษฎีคุณ, พงษ์พิทยา สัพโส และนิพัทธ์ กาญจนะหุต. (2562). การสร้างรูปแบบการฝึกซ้อม. วารสารศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์. 14(2), 31-45
- ทยา เตชะเสน. (2563). ผลงานสร้างสรรค์ทางดนตรี ร่องเงา เรียบเรียงสำหรับกีตาร์คลาสสิก, นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่). (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์วิไลยกุล ทองวงษ์เพชร และ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์. (2565). การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรีสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฎกษัตริย์. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 16(4), 88-99.
- เพลินพิศ กิ่งชา. (2565). การพัฒนาการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตเบื้องต้นโดยใช้แบบฝึกทักษะเมโลเดียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหนองจอก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วารสารการวิจัยประยุกต์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 1(1), 1-10.
- วรชนก เจือกุดขมิ้น. (2558). พัฒนาการของวงดุริยางค์เยาวชนไทย ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2529 – 2558. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรชิน มั่งคั่ง และศราวุธ วิวรรณ. (2565). การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษา ระดับชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1), 35-44.
- อชิรญา เกษสุภา และ ฉานิก หวังพานิช. (2567). การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย. วารสารภาษาศาสตร์และวัฒนธรรม, 13(1), 92-142.
- อัมพา ปัญญาคำ. (2550). การสร้างแบบฝึกทักษะการคูณโดยใช้การวิเคราะห์งาน สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.